

Kommunerna äger allt mindre och privata företag allt mer av energi och värmeföretagen. Samtidigt blir det vanligare att energibolagen är i utländsk ägo.

Efter Vattenfall är Sydkraft och Gullspång de två största företagen i branschen. Sydkraft ägs till femtio procent av tyska och norska bolag. Gullspång domineras av finska IVO, en finsk motsvarighet till Vattenfall.

Projektingenjör Per Persson och Hudik Krafts energiverkschef och VD, Lennart Bergman.

Hudik Kraft – ser till att bygden lever

I Hudiksvall har Gullspångskoncernen övertagit energibolaget Hudik Kraft, där kommunen först var helägare, sedan delägare. Kommunen behövde pengar och ville koncentrera sig på kärnverksamheten – skola och omsorg.

På Hudik Kraft tvekar man inte om att kommuninvånarnas intressen tillvaratas lika bra av ett privatbolag som av kommunen.

– Gullspång bedriver samma verksamhet på många platser, det gör att vi kan göra samordningsvinster samtidigt som vi får mer erfarenhet inom företagen, säger Per Persson vid Hudik Kraft. Och ju bättre vi driver företagen, desto lägre pris på värme och el för kunderna.

Lågt kundpris målet

Privata företags främsta syfte brukar vara att ge en vinst till ägarna, kommunens huvuduppgift är att ge service till kommuninvånarna. Men Per Persson menar att ägarskiftet inte påverkar målsättningen att hålla ett så lågt pris till kund som möjligt.

– Det är samma människor som arbetar i bolaget nu som före ägarskiftet. Hudik Kraft drivs efter samma principer som förut.

Det som bestämmer priset på värme och el är kostnaderna för produktionen samt kundens al-

ternativkostnad vid val av annan leverantör.

Bidrag behövs

Kraftvärmeverket i Hudiksvall producerar cirka en tredjedel av tätortens elbehov. Anslutningen är 90 procent, villor undantagna.

– För att det ska vara ekonomiskt att ansluta villor krävs det i dagsläget att ett helt område ansluter sig samtidigt, säger VD Lennart Bergman. Och för att det ska vara möjligt tror han att det krävs bidrag.

I kraftvärmeverket eldas biobränslen där torv står för den största delen, runt 50–60 procent. Torven är i jämförelse med träbränsle ett energitätare bränsle. Utöver fastbränsle används olja samt tallbäcksolja för att klara spetsarna.

”Torv är biobränsle”

– Bränslevallet bestäms av vilken prisnivå som för tillfället ligger,

säger Lennart Bergman: Alla bioldade värmeverk är beroende av de skatter som finns på fossila bränslen. Torv och träbränslen kompletterar varandra pris- och volymmässigt, vilket ger leveranssäkerhet. Det är viktigt att torv betraktas som biobränsle och inte beskattas som fossilt!

Han fortsatte: I Hälsingland ser vi att både torv och trä kan utnyttjas i framtiden utan att skattepåfund ska störa den balans som idag råder.

Bygden skall leva

Att både torvbrytning och träbränslen ger jobb på orten är inte betydelselöst.

– Vi är beroende av att bygden lever, säger Lennart Bergman.

Både Gävle och Sundsvall planerar nya biobränslepannor, och deras upptagningsområde på bränsle kommer att sträcka sig mot Hudiksvall. Än så länge hämtas inte bränsle i skogen.

1–2 dygns bränslebehov vid närlagret i Hudiksvall.

Per Persson på taket till kraftvärmeanläggningen.

Mellansverige

– Träbränslepriset kommer att gå upp, men än så länge har vi ”konkurrenskraftigt” träbränsle från industrier, främst Iggesundspappersbruk och avfallsstationer, säger Lennart Bergman. Det finns också möjligheter att samnyttja produktionsanläggningen genom en pipeline.

– Biobränslena har kommit för att stanna, i alla fall i norra och mellersta Sverige. Större städer längst söderut kan däremot få inrikta sig på förädlade biobränslen eller ett annat alternativ.

Av Petter Palmgren, text & bild